AD-SOYAD: .....
SINIF: .....

PUAN: .....

2025-2026 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI "MAARİFTE MODEL TÜRKÇE" ORTAOKULU 6. SINIF TÜRKÇE DERSİ II. DÖNEM II. YAZILI (SENARYO 6)

Öğrenme Çıktısı: T.O.6.13. Metni yorumlayabilme

1) Nilgün için bir kitabın kapağını aralamak, bambaşka bir evrenin kapısından içeri adım atmaktı. Ancak bu kez o kapı yüzüne kapanmıştı. Haftalardır okumanın hayalini kurduğu romanı şehrindeki hiçbir kitapçıda bulamamıştı. En son eve gelip bilgisayarın başına geçti. İnternet üzerinden istediği romanı arattıktan sonra sıfır kitap satan sitelerde karşısına çıkan "Baskısı tükenmiştir." ibaresine belli bir süre baktı. En sevdiği koltuğuna gömülmüş otururken mırıldandı: "Bu kitaba nasıl ulaşabilirim?"

Metinde Nilgün'ün bilgisayar ekranındaki "Baskısı tükenmiştir." yazısına bir süre öylece bakakalması, onun o anki ruh hali ve kitaba verdiği değer hakkında neler düşündürmektedir? Kendi cümlelerinizle yorumlayınız. (10p)

……
……
……
……
……

Öğrenme çıktısı: T.O.6.14. Öyküleyici metinlerdeki hikâye unsurlarını belirlemeye yönelik çözümleme yapabilme

Günün sonunda yorgun ama bir o kadar da mutlu bir şekilde otobüse bindiklerinde Sırma, pencereden dışarı bakarak gülümsedi. Sınıfça ilk defa gittikleri bu gezi onlara sadece yeni bilgiler öğretmemiş aynı zamanda paylaşılan mutluluğun ne kadar büyük bir zenginlik olduğunu da göstermişti. Eve dönerken hepsinin zihninde ömür boyu hatırlanacak sıcacık dostluk hatıraları ve bir sonraki gezi için kurulan yeni hayaller kalmıştı.

Gezi alanına vardıklarında onları bekleyen doğa, çocukların heyecanını doruğa çıkardı. Sırma, arkadaşlarıyla birlikte patika yollarda yürürken ilk defa öğretmenleri ve arkadaşlarıyla sınıfın dört duvarı dışında bir anı biriktiriyordu. Birlikte çimenlerin üzerine oturup piknik yaptılar, keşfettikleri renkli taşları birbirlerine gösterdiler. O an, sadece yeni bir yer görmenin değil aynı duyguyu paylaşan bir ekibin parçası olmanın ne kadar kıymetli olduğunu iliklerine kadar hissettiler.

Otobüs şehirden uzaklaşıp yeşil vadilere doğru süzülürken içeride tam bir şenlik havası hakimdi. Sırma ve arkadaşları koltuklarına yerleşmiş, yan yana oturmanın keyfiyle şarkılar söylerken yanlarında getirdikleri atıştırmalıkları birbirleriyle paylaşıyorlardı. Camın arkasından akıp giden ağaçlar, uzaktaki dağlar ve masmavi gökyüzü sanki onların mutluluğuna eşlik etmek için oradaydı. Yol boyunca yapılan şakalar ve atılan kahkahalar, sınıf içindeki arkadaşlık bağlarını her kilometrede biraz daha güçlendiriyordu.

Güneşli bir cumartesi sabahı, okul bahçesi çok hareketliydi. Sırma, gece heyecandan gözüne uyku girmemiş olsa da erkenden uyanmış, en sevdiği sırt çantasını yanına alarak okulun yolunu tutmuştu. Bahçede toplanan arkadaş grubuyla selamlaşırken hepsinin yüzünde aynı çocuksu neşe ve ilk kez bir okul gezisine çıkacak olmanın tatlı telaşı vardı. Sınıf öğretmenlerinin düdük sesiyle birlikte beyaz otobüsün kapıları bu büyük maceraya açıldı.

4

2) Yukarıda bir hikâye karışık şekilde verilmiş ve paragraflar numaralandırılmıştır. Paragrafın/Paragrafların hikâyenin hangi bölümüne ait olduğunu belirleyerek aşağıya yazınız. (20p)
Serim bölümü: ……
Düğüm bölümü: ……
Çözüm bölümü: ……

Öğrenme çıktısı: T.O.6.24. Okuduğunu değerlendirebilme

Bugün hava grinin en koyu tonunda sanki kocaman bir kaya kütlesini andırıyordu. Gökyüzü o kadar ağırdı ki şehri ezmekle tehdit ediyordu. Yaşlı çınar dallarını iki yana açarak gökyüzüne doğru bağırdı: "Biraz yağmur yağsın ki rahatla!" Öğle saatlerine doğru rüzgâr sertleşmeye başladı. İnsanlar paltolarına sarılarak bir tazı edasıyla evlerine

3) Yandaki metinden hareketle kullanılan söz sanatlarının metne katkısını değerlendiriniz. (10p)
……
……
……
……
……
……

Öğrenme çıktısı: T.O.6.25. Metni eleştirebilme

Eskimiş rüyaların külleri savrulur, ufkun kızıl sinesine,
Veda eder her nefes, varlığın o meçhul ve derin sesine.
Gözyaşı bir katre değil, koca bir kâinatın fırtınasıdır,
Sükût ise bin çığlığı saklayan en müeddep mahfazasıdır.

Gönül bir virane saray, bin sızıyla örülmüş duvar,
Dile gelse o taşlar der ki: "Nice şanlı bir çağ var."
Lakin şimdi her bir köşe dumanlı, silik ve esrarlı,
Kırıldı kalbin mızrabı, efsunlu bağ sustu ve yaslı.

4) Yukarıdaki şiir 6. Sınıf Türkçe ders kitabına metin olarak konulduğunu hayal edin. Şiiri bundan hareketle dil ve anlatım yönünden eleştiriniz. (15p)

……
……
……
……
……
……
……

Öğrenme çıktısı: T.O.6.26. Metindeki probleme çözüm üretebilme

5) Ankara, bir zamanlar derelerin etrafında hayat bulan, şırıl şırıl su seslerinin kuş seslerine karıştığı bir bozkır vahasıydı. Kavaklıdere, Bentderesi, İncesu ve Dikmen Deresi gibi onlarca su yolu şehri bir ağ gibi sararak toprağa can verirdi. 1950'li yıllardan itibaren başlayan yoğun göç ve çarpık kentleşme hamleleriyle, bu dereler "ıslah edilmesi gereken kanallar" olarak görüldü. Derelerin yatakları beton künklerle kapatıldı, üzerlerine devasa bulvarlar ve apartmanlar inşa edilerek doğanın damarları şehirden koparıldı. Bugün şiddetli bir yağmur yağdığında Ankara sokaklarının göle dönmesinin sebebi, toprağa ulaşamayan ve yatağını bulamayan bu hapis sulardır. Betonun altına hapsedilen sular, sadece ekosistemi bozmakla kalmadı, şehrin nefes almasını sağlayan o doğal serinliği de yok etti.

Yukarıdaki metinde Ankara'nın yer altındaki derelerinin kapatılmasının hem çevresel hem de kentsel (sel baskınları gibi) büyük sorunlara yol açtığı belirtilmektedir. Günümüzde bu derelerin tamamen açılması binalar nedeniyle imkânsız görünse de bu "gizli su yollarını" şehre yeniden kazandırmak ve sel felaketlerini önlemek için hangi stratejik ve teknolojik çözümler geliştirilebilir? (15p)

……
……
……
……
……
……
……

Öğrenme çıktısı: T.Y.6.15. Eleştirisini yazılı olarak ifade edebilme

6) Nisa, okulda arkadaş edinmekte zorlanan bir çocuktu. Bir gün ailesi ona her sorusuna cevap veren, onunla oyun oynayan ve asla itiraz etmeyen 'Dost-Bot' adında bir robot aldı. Nisa artık gününün tamamını bu robotla geçiriyordu. Robot ona sürekli "Sen harikasın, her yaptığın doğru!" diyordu. Nisa çok mutluydu çünkü robotuyla hiç kavga etmiyor, her istediğini anında yaptırabiliyordu. Nisa'ya göre bu, gerçek bir insanla arkadaşlık yapmaktan çok daha iyiydi.

Yazarın yukarıdaki metinde sunduğu "robotla arkadaşlığın, insanla arkadaşlıktan daha iyi olduğu" düşüncesine katılıyor musunuz? Bu durumu gerçek dostluk, hataların söylenmesi ve sosyal gelişim açısından eleştiren bir yazı yazınız. (15p)

……
……
……
……

……
……
……
……
……

Öğrenme çıktısı: T.Y.6.16. Problem çözümüne yönelik yazabilme

7) Ecem'in ailesinde akşam yemekleri artık çok sessiz geçiyordu. Babası elindeki telefondan haberleri takip ediyor, ablası sosyal medyada arkadaşlarına cevap yetiştiriyor, annesi ise tabletten yemek tariflerine bakıyordu. Ecem, gün içinde okulda yaşadığı heyecanlı bir olayı anlatmak istese de herkesin gözü ekranda olduğu için sesini duyuramıyordu. Evde herkes fiziksel olarak aynı masadaydı ama zihinsel olarak bambaşka dünyalardaydılar. Bu dijital duvar, aile bireylerinin birbirine olan ilgisini her geçen gün biraz daha azaltıyordu.

Yukarıdaki metinde anlatılan "teknolojinin aile içi iletişimi koparması" problemine yönelik bir yazı yazınız. (15p)

Yazınızda şu adımları izleyiniz:

- Metindeki temel problemi kendi cümlelerinizle tanımlayınız.
- Bu problemin ileride yol açabileceği bir olumsuzluğu belirtiniz.
- Aileyi yeniden birbirine bağlayacak, teknoloji kullanımını yasaklamadan uygulanabilecek çözüm yolu/yollarından bahsediniz.

……
……
……
……
……
……
……
……
……
……
……
……
……
……

maariftemodelturkce

Başarılar

Ders Öğretmeni

Özge AYKAÇ

AD-SOYAD: .....
SINIF: ..... CEVAP ANAHTARI

PUAN: .....

2025-2026 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI "MAARİFTE MODEL TÜRKÇE" ORTAOKULU 6. SINIF TÜRKÇE DERSİ II. DÖNEM II. YAZILI (SENARYO 6)

Öğrenme Çıktısı: T.O.6.13. Metni yorumlayabilme

1) Nilgün için bir kitabın kapağını aralamak, bambaşka bir evrenin kapısından içeri adım atmaktı. Ancak bu kez o kapı yüzüne kapanmıştı. Haftalardır okumanın hayalini kurduğu romanı şehrindeki hiçbir kitapçıda bulamamıştı. En son eve gelip bilgisayarın başına geçti. İnternet üzerinden istediği romanı arattıktan sonra sıfır kitap satan sitelerde karşısına çıkan "Baskısı tükenmiştir." ibaresine belli bir süre baktı. En sevdiği koltuğuna gömülmüş otururken mırıldandı: "Bu kitaba nasıl ulaşabilirim?"

Metinde Nilgün'ün bilgisayar ekranındaki "Baskısı tükenmiştir." yazısına bir süre öylece bakakalması, onun o anki ruh hali ve kitaba verdiği değer hakkında neler düşündürmektedir? Kendi cümlelerinizle yorumlayınız. (10p)

Nilgün'ün bu ibareye belli bir süre bakıp kalması hayal kırıklığı ve şaşkınlık yaşadığını gösterir. Çünkü umudunu internete bağlamıştır. Kitaplarla duygusal bir bağ kurduğu anlaşılmaktadır.

Öğrenme çıktısı: T.O.6.14. Öyküleyici metinlerdeki hikâye unsurlarını belirlemeye yönelik çözümleme yapabilme

Günün sonunda yorgun ama bir o kadar da mutlu bir şekilde otobüse bindiklerinde Sırma, pencereden dışarı bakarak gülümsedi. Sınıfça ilk defa gittikleri bu gezi onlara sadece yeni bilgiler öğretmemiş aynı zamanda paylaşılan mutluluğun ne kadar büyük bir zenginlik olduğunu da göstermişti. Eve dönerken hepsinin zihninde ömür boyu hatırlanacak sıcacık dostluk hatıraları ve bir sonraki gezi için kurulan yeni hayaller kalmıştı.

Gezi alanına vardıklarında onları bekleyen doğa, çocukların heyecanını doruğa çıkardı. Sırma, arkadaşlarıyla birlikte patika yollarda yürürken ilk defa öğretmenleri ve arkadaşlarıyla sınıfın dört duvarı dışında bir anı biriktiriyordu. Birlikte çimenlerin üzerine oturup piknik yaptılar, keşfettikleri renkli taşları birbirlerine gösterdiler. O an, sadece yeni bir yer görmenin değil aynı duyguyu paylaşan bir ekibin parçası olmanın ne kadar kıymetli olduğunu iliklerine kadar hissettiler.

Otobüs şehirden uzaklaşıp yeşil vadilere doğru süzülürken içeride tam bir şenlik havası hakimdi. Sırma ve arkadaşları koltuklarına yerleşmiş, yan yana oturmanın keyfiyle şarkılar söylerken yanlarında getirdikleri atıştırmalıkları birbirleriyle paylaşıyorlardı. Camın arkasından akıp giden ağaçlar, uzaktaki dağlar ve masmavi gökyüzü sanki onların mutluluğuna eşlik etmek için oradaydı. Yol boyunca yapılan şakalar ve atılan kahkahalar, sınıf içindeki arkadaşlık bağlarını her kilometrede biraz daha güçlendiriyordu.

Güneşli bir cumartesi sabahı, okul bahçesi çok hareketliydi. Sırma, gece heyecandan gözüne uyku girmemiş olsa da erkenden uyanmış, en sevdiği sırt çantasını yanına alarak okulun yolunu tutmuştu. Bahçede toplanan arkadaş grubuyla selamlaşırken hepsinin yüzünde aynı çocuksu neşe ve ilk kez bir okul gezisine çıkacak olmanın tatlı telaşı vardı. Sınıf öğretmenlerinin düdük sesiyle birlikte beyaz otobüsün kapıları bu büyük maceraya açıldı.

4

2) Yukarıda bir hikâye karışık şekilde verilmiş ve paragraflar numaralandırılmıştır. Paragrafın/Paragrafların hikâyenin hangi bölümüne ait olduğunu belirleyerek aşağıya yazınız. (20p)
Serim bölümü: 4
Düğüm bölümü: 3-2
Çözüm bölümü: 1

Öğrenme çıktısı: T.O.6.24. Okuduğunu değerlendirebilme

Bugün hava grinin en koyu tonunda sanki kocaman bir kaya kütlesini andırıyordu. Gökyüzü o kadar ağırdı ki şehri ezmekle tehdit ediyordu. Yaşlı çınar dallarını iki yana açarak gökyüzüne doğru bağırdı: "Biraz yağmur yağsın ki rahatla!" Öğle saatlerine doğru rüzgâr sertleşmeye başladı. İnsanlar paltolarına sarılarak bir tazı edasıyla evlerine gitmeye çalışıyordu. Yağmurun ilk damlaları toprağa düştüğünde her şey bir anlığına sessizliğe büründü. Doğa, senfonisine

3) Yandaki metinden hareketle kullanılan söz sanatlarının metne katkısını değerlendiriniz. (10p)
Gökyüzünün "kocaman bir kaya kütlesine" benzetilmesi, havanın sadece kapalı olduğunu değil, insanın üzerinde yarattığı o ağır ve baskıcı hissi somut bir şekilde hissetmemizi sağlar. Bulutların "birbirine tutunması" ve yaşlı çınar ağacının "gökyüzüne bağırması" doğayı sessiz bir dekor olmaktan çıkarıp birer kahramana dönüştürür. Söz sanatları, anlatımı sıradanlıktan çıkararak okuyucunun zihninde daha canlı ve etkileyici bir görüntü oluşmasını sağlamıştır.

Öğrenme çıktısı: T.O.6.25. Metni eleştirebilme

Eskimiş rüyaların külleri savrulur, ufkun kızıl sinesine,
Veda eder her nefes, varlığın o meçhul ve derin sesine.
Gözyaşı bir katre değil, koca bir kâinatın fırtınasıdır,
Sükût ise bin çığlığı saklayan en müeddep mahfazasıdır.

Gönül bir virane saray, bin sızıyla örülmüş duvar,
Dile gelse o taşlar der ki: "Nice şanlı bir çağ var."
Lakin şimdi her bir köşe dumanlı, silik ve esrarlı,
Kırıldı kalbin mızrabı, efsunlu bağ sustu ve yaslı.

4) Yukarıdaki şiir 6. Sınıf Türkçe ders kitabına metin olarak konulduğunu hayal edin. Şiiri bundan hareketle dil ve anlatım yönünden eleştiriniz. (15p)
Bu şiir bence bizim için biraz zor çünkü içinde anlamını bilmediğimiz çok fazla eski kelime var; mesela "müeddep", "mahfaza" ve "mızrap" gibi kelimelerin anlamını sözlüğe bakmadan anlayamıyoruz. Şiir genel olarak çok üzücü ve karamsar bir havada yazılmış, okurken insanın içi biraz sıkılıyor ama mısraların sonundaki ses benzerlikleri okunuşu kolaylaştırmış. Yine de "rüyaların külü" veya "kalbin mızrabı" gibi ifadeler çok hayali olduğu için tam olarak ne demek istediğini anlayamıyoruz, bu yüzden bizim ders kitabımız için fazla ağır bir şiir olduğunu düşünüyorum.

Öğrenme çıktısı: T.O.6.26. Metindeki probleme çözüm üretebilme

5) Ankara, bir zamanlar derelerin etrafında hayat bulan, şırıl şırıl su seslerinin kuş seslerine karıştığı bir bozkır vahasıydı. Kavaklıdere, Bentderesi, İncesu ve Dikmen Deresi gibi onlarca su yolu şehri bir ağ gibi sararak toprağa can verirdi. 1950'li yıllardan itibaren başlayan yoğun göç ve çarpık kentleşme hamleleriyle, bu dereler "ıslah edilmesi gereken kanallar" olarak görüldü. Derelerin yatakları beton künklerle kapatıldı, üzerlerine devasa bulvarlar ve apartmanlar inşa edilerek doğanın damarları şehirden koparıldı. Bugün şiddetli bir yağmur yağdığında Ankara sokaklarının göle dönmesinin sebebi, toprağa ulaşamayan ve yatağını bulamayan bu hapis sulardır. Betonun altına hapsedilen sular, sadece ekosistemi bozmakla kalmadı, şehrin nefes almasını sağlayan o doğal serinliği de yok etti.

Yukarıdaki metinde Ankara'nın yer altındaki derelerinin kapatılmasının hem çevresel hem de kentsel (sel baskınları gibi) büyük sorunlara yol açtığı belirtilmektedir. Günümüzde bu derelerin tamamen açılması binalar nedeniyle imkânsız görünse de bu "gizli su yollarını" şehre yeniden kazandırmak ve sel felaketlerini önlemek için hangi stratejik ve teknolojik çözümler geliştirilebilir? (15p)

Ankara'daki büyük binaların çatılarına "yağmur hasadı" sistemleri kurulmalıdır. Yağmur yağdığında suyun doğrudan sokaktaki sele karışması yerine dev depolarda toplanması sağlanır. Bu sular daha sonra parkları sulamak için kullanılırsa, yeraltı derelerine binen yük azalmış olur.

Üzerinde bina olmayan boş arazilerde veya geniş parklarda, yerin altındaki derelerin üstü yeniden açılmalıdır. Bu bölgelere çok sayıda ağaç dikilerek yeşil koridorlar yapılabilir. Ağaç kökleri suyu tutar ve derenin yeniden nefes almasını sağlar. Bu sayede Ankara yazın daha serin, kışın ise sel riskinden uzak bir şehir olur.

Öğrenme çıktısı: T.Y.6.15. Eleştirisini yazılı olarak ifade edebilme

6) Nisa, okulda arkadaş edinmekte zorlanan bir çocuktu. Bir gün ailesi ona her sorusuna cevap veren, onunla oyun oynayan ve asla itiraz etmeyen 'Dost-Bot' adında bir robot aldı. Nisa artık gününün tamamını bu robotla geçiriyordu. Robot ona sürekli "Sen harikasın, her yaptığın doğru!" diyordu. Nisa çok mutluydu çünkü robotuyla hiç kavga etmiyor, her istediğini anında yaptırabiliyordu. Nisa'ya göre bu, gerçek bir insanla

arkadaşlık yapmaktan çok daha iyiydi.

Yazarın yukarıdaki metinde sunduğu "robotla arkadaşlığın, insanla arkadaşlıktan daha iyi olduğu" düşüncesine katılıyor musunuz? Bu durumu gerçek dostluk, hataların söylenmesi ve sosyal gelişim açısından eleştiren bir yazı yazınız. (15p)

Robotla arkadaşlığın daha iyi olduğu düşüncesine katılmıyorum. Nisa'nın Dost-Bot ile kurduğu ilişki, dışarıdan sorunsuz ve mutlu görünse de aslında gerçek bir dostluğun temel taşlarından yoksundur. Gerçek bir dostluk, sadece onaylanmaktan değil yeri geldiğinde dürüstçe eleştirilmekten ve birlikte büyümekten beslenir. Gerçek arkadaşlar, birbirlerinin eksiklerini söyleyerek birbirlerini geliştirirler. Doğruyu bulma yolunda yapılan küçük tartışmalar, empati kurmayı ve çözüm üretmeyi öğretir.

Öğrenme çıktısı: T.Y.6.16. Problem çözümüne yönelik yazabilme

7) Ecem'in ailesinde akşam yemekleri artık çok sessiz geçiyordu. Babası elindeki telefondan haberleri takip ediyor, ablası sosyal medyada arkadaşlarına cevap yetiştiriyor, annesi ise tabletten yemek tariflerine bakıyordu. Ecem, gün içinde okulda yaşadığı heyecanlı bir olayı anlatmak istese de herkesin gözü ekranda olduğu için sesini duyuramıyordu. Evde herkes fiziksel olarak aynı masadaydı ama zihinsel olarak bambaşka dünyalardaydılar. Bu dijital duvar, aile bireylerinin birbirine olan ilgisini her geçen gün biraz daha azaltıyordu.
Yukarıdaki metinde anlatılan "teknolojinin aile içi iletişimi koparması" problemine yönelik bir yazı yazınız. (15p)
Yazınızda şu adımları izleyiniz:

- Metindeki temel problemi kendi cümlelerinizle tanımlayınız.
- Bu problemin ileride yol açabileceği bir olumsuzluğu belirtiniz.
- Aileyi yeniden birbirine bağlayacak, teknoloji kullanımını yasaklamadan uygulanabilecek çözüm yolu/yollarından bahsediniz.

Ecem ve ailesinin yaşadığı bu durum aynı evin içinde olmalarına rağmen herkesin kendi ekranına dalıp birbirini unutması, yani bir çeşit "gözle görülmeyen duvarlar" örme problemidir. Eğer bu durum böyle devam ederse aile üyeleri zamanla birbirlerinin ne hissettiğini veya ne yaşadığını bilmeyen birer yabancıya dönüşebilir. Bu da evdeki sevgi ve güven bağlarının zayıflamasına yol açar. Bu sorunu çözmek için teknolojiyi yasaklamak yerine örneğin akşam yemeği saatlerini ekransız zaman ilan ederek telefonları başka bir odada bırakabiliriz. Böylece herkes birbirinin gözüne bakarak konuşabilir, annenin tabletten baktığı tarifi beraber deneyerek veya babanın okuduğu ilginç bir haberi hep birlikte tartışarak teknolojiyi bizi ayıran bir engel değil sohbetimizi başlatan bir araç haline getirebiliriz.

maariftemodelturkce

Başarılar

Ders Öğretmeni

Özge AYKAÇ